

Prioriteringer for Codexarbeidet i 2020

Saksforbereder: Codex koordinator

Kapittel 1 Prioriteringsgrunnlag og forutsetninger

Innledning

Generelt er det viktig for Norge, som er utenfor EU, å delta i arbeidet i Codex. Codex tekster er referansedokumenter i WTO, og EU baserer seg også på Codextekster i sin regelverksutvikling. Codex bidrar til at de landene vi importerer fra også har tilgang til vitenskapelig baserte globale matvarestandarder, og dette øker den totale mattryggheten. Codex' tekster utarbeides i et transparent system og fastsetter harmoniserte globale standarder med det formål å legge til rette for handel.

Alle Codexkomiteene arbeider med tekster som bidrar til at landene når FNs bærekraftsmål, Codex bidrar spesielt til bærekraftsmål nr. 2 (utrydde sult), 3 (god helse), 6 (rent vann og gode sanitærforhold), 12 (ansvarlig forbruk og produksjon) og 17 (samarbeid for å nå målene).

Alle medlemsland i Codex har ansvaret for å opprette ett Codex Kontaktpunkt. I Norge er det Mattilsynet som har ansvaret for å oppnevne og drifte kontaktpunktet. Kontaktpunktet har ansvaret for å koordinere arbeidet med norske posisjoner, deltar i komitearbeidet mellom sesjonene og sørger bl.a. for forsvarlig forberedelse. Koordinator utarbeider dette årlige prioriteringsdokumentet for Codexarbeidet, som også forankres i de tre matdepartementene.

Formål og innhold

Formålet med dette notatet er å informere om våre prioriteringer for 2020. Dette notatet presenterer matdepartementenes generelle føringer, Mattilsynets oppfølging av disse føringene og de prioriteringer Mattilsynet gjør for Codexarbeidet i 2020. Våre prioriteringer inneholder også planlagt deltakelse på møter. Det kan bli nødvendig for Mattilsynet å nedprioritere møtedeltakelse i løpet av året, og vi vil da informere departementene om dette. Deltakelse i arbeidsgrupper vurderes fortløpende.

For hver komite sier vi kort noe om pågående arbeid og forslag til nytt arbeid som er eller kan være viktig for Norge. Når det er relevant har vi også tatt med knytningen til arbeid som pågår i Brussel, behov for kunnskapsinnhenting, arbeid mellom sesjonene og arbeid relevant for andre komiteer.

For informasjon om arbeidet utført i 2019, vises det til rapportene som er utarbeidet fra hver sesjon.

Generelle føringer for internasjonalt arbeid¹:

Vi skal jobbe for at vi er enhetlige, helhetlige og forutsigbare i det internasjonale arbeidet ved å legge vekt på:

- *God samordning og koordinering av norske posisjoner*

¹ Matdepartementenes «Internasjonalt arbeid» 23. mai 2016

- At vi har *kunnskap om status og tilstand*, herunder data og erfaring fra tilsynet
- *Dialog og åpenhet* med tanke på involvering av bransjer og grupper i samfunnet
- *Tidlig faglige og politiske prioriteringer*.
- Effektiv utnyttelse av mulighetene for *medvirkning*, tidlig utveksling av norske posisjoner. Mattilsynet har en særlig viktig rolle i å informere om aktuelle internasjonale aktiviteter. Ved å delta i arbeidet mellom sesjonene, oppnår vi mer gjennomslag for våre synspunkter.
- *Kontinuitet og nettverksbygging*. Vi vedlikeholder vårt internasjonale nettverk og bruker det aktivt. Samarbeidet i Codex, EU og med andre store aktører øker muligheten for bedre gjennomslag, også i Brussel, på saker av spesiell betydning for oss. Nettverksbygging i Codex styrker mulighetene for påvirkning og *kompetansebygging*.

Grunnleggende forutsetninger

Maten skal være trygg. Denne grunnleggende forutsetningen gjelder uavhengig av om maten er produsert i Norge for innenlands konsum eller for eksport, eller om det dreier seg om mat som importeres til Norge.

Matdepartementene legger også vekt på andre mål som miljøvennlig produksjon og hensynet til aktørene langs matproduksjonskjeden, herunder markedsadgang i utlandet.

Videre nevnes at siden grunnlaget for det norske regelverket i svært stor grad utvikles internasjonalt, er det viktig å legge vekt på å fremme følgende hensyn ved norsk deltakelse i internasjonalt arbeid:

- Det er en grunntanke at forebygging av farer foregår på riktig sted og tidligst mulig i matproduksjonskjeden og dermed gir lavere forbruk av innsatsvarer som medisiner og plantevernmidler. Dette gir bedre beskyttelse og er mer effektivt enn å håndtere farer i etterkant.
- Norge har tradisjon for å legge vekt på bredere samfunnshensyn.
- Regelverket skal være mest mulig brukervennlig, enkelt og lett forståelig. Et oversiktlig rammeverk er også viktig for forutberegnelighet ved internasjonal handel.

Forventinger til deltakerne

- Deltakerne i internasjonalt arbeid som representerer norske myndigheter, enten de kommer fra departementene, Mattilsynet eller kunnskapsinstitusjonene, må være i stand til å ivareta og formidle både de politiske og faglige sidene av sakene som skal behandles.
- Det er viktig at delegatene og delegasjonsleder har gode faglige forutsetninger, erfaring, god språkkunnskap, nettverk og sosiale evner samt god kunnskap om politiske prioriteringer. Mattilsynet skal løpende vurdere om spørsmål i hovedsak er av faglig eller politisk karakter. Ved saker av politisk karakter skal departementene kontaktes.

Prioriteringer for 2020

1. Mattilsynet har fått strammere budsjett for 2020, men vil forsøke å opprettholde aktiviteten i Codex, samtidig som vi:
 - i. Tar i bruk nye maler for kommentert dagsorden og posisjoner og referat
 - ii. Nedprioriterer oppfølging av varestandardkomiteenes arbeid, utover en kort rapport fra arbeidet med fiskeoljer i komiteen for fett og oljer (CCFO), omtales de ikke i dette notatet.

2. Mattilsynet deltar i årets første eksekutivkomite (CCEXEC) (som rådgiver for Tyskland), Kommisjonsmøtet (CAC) og alle de horisontale komiteene, bortsett fra CCPR og CCFA (omtales senere). Vi foretar prioriteringer av sakene på agendaen etter følgende vurderinger:
 - i. Vi har fokus på saker som er av betydning for Norge og saker som får mer prinsipiell betydning for videre arbeid og norske interesser. Dette ses i sammenheng med regelverksarbeidet i Brussel.
 - ii. Vi vurderer forslag til nytt arbeid, for tidlig å fange opp global standardutvikling, kunnskap om uønskede stoffer, internasjonale problemstillinger og betydningen for Norge. I denne sammenheng ser vi spesielt på komiteenes vurderinger av mulig fremtidig arbeid.
3. Mattilsynet har dessverre ikke ressurser til å delta i arbeidet i *Task Force on AMR*, vi følger imidlertid opp komiteens arbeid i andre komiteer, som CCFH, CCRVDF, CCEXEC og CAC.
4. Mattilsynet bidrar til å legge til rette for markedsadgang. I denne sammenheng er arbeidet i import/ eksport-komiteen (CCFICS) av stor betydning for arbeidet. Videre er også arbeidet i denne komiteen med elektronisk sertifisering, bruk av eksterne sertifiseringsorganer og matsvindel av betydning.
5. Det er en forventning i Codex til at Norge følger opp spørsmål knyttet til standardene utviklet av Fiskekomiteen (CCFFP). Vi har nå mottatt informasjon om at det er ønskelig å utvide artslisten i standarden for sardiner og vil måtte ta stilling til Norges bidrag i denne sammenheng.

Kapittel 2 Møteplan

I 2019 deltok Mattilsynet på 10 komitemøter: CCEXEC, CAC, generelle prinsipper (CCGP), kontaminanter (CCCF), tilsetningsstoffer (CCFA), pesticidrester (CCPR), merking (CCFL²), regionalt møte for Europa (CCEURO³), hygiene (CCFH) og ernæring (CCNFSDU).

- I komiteen for analyse og prøveuttak (CCMAS) deltok Havforskningsinstituttet på vegne av Mattilsynet, og i Task Force for Antibiotikaresistens (CCTFAMR) deltok Landbruksdepartementet.
- I 2019 avsluttet vi vår siste periode i CCEXEC, og Tyskland tok over etter å ha vært med som rådgiver for Norge i en rekke møter.
- Det ble ikke utarbeidet kommentert dagsorden eller utkast til posisjoner for sesjonen i CCNFSDU i 2019. Det ble avholdt et kort formøte om saken om tilskuddsblandinger.

I 2020 er det foreslått at Mattilsynet deltar på 8 komitemøter: CAC, CCGP, CCCF, CCMAS, CCFICS⁴, CCRVDF⁵, CCFH og CCNFSDU (se tabell under). I tillegg kommer arbeid i elektroniske arbeidsgrupper (ewg's). På grunn av manglende ressurser deltar vi ikke på møtene om plantevernmidlerrester (CCPR) og tilsetningsstoffer (CCFA). Vi er invitert som rådgiver for Tyskland på deres første sesjon i Eksekutivkomiteen (CCEXEC) i februar 2020 og har akseptert. Tyskland har også invitert oss med som rådgiver i hele 2020, men vi har avslått dette av ressursmessige årsaker.

² Organiseres neste gang antakelig i 2021 (har til nå avholdt møter hvert andre år)

³ Organiseres neste gang i 2021 (avholder møter hvert andre år)

⁴ Forrige møte avholdt i 2018 (avholder møter hver 18 mnd)

⁵ Forrige møte avholdt i 2018 (avholder møter hver 18–24 mnd)

Tabell: Møteplan for Codex i 2020 med oversikt over prioritert deltakelse

Dato	Kortnavn	Komitè	Sted	Deltakelse
10. - 14. Februar	CCEXEC	Executive Committee of the Codex Alimentarius Commission	Geneve	ja
Møtet er utsatt	CCFA	Codex Committee on Food Additives	Lanzhou Kina	nei
23. - 27. Mars	CCGP	Codex Committee on General Principles	Bordeaux, Frankrike	ja
Møtet er utsatt	CCPR	Codex Committee on Pesticide Residues	Guangzhou Kina	nei
20.- 24. April	CCCF	Codex Committee on Contaminants in Foods	Utrecht, Nederland	ja
27.april - 1. Mai	CCFICS	Codex Committee on Import and Export Certification Systems	Tasmania, Australia	ja
11.- 15. Mai	CCMAS	Codex Committee on Methods of Analysis and Sampling	Budapest, Hungary	ja
25. - 29. Mai	CCRVDF	Codex Committee on Residues of Veterinary Drugs in Foods	TBA ⁶ USA	ja
29.juni-3 . juli	CCEXEC	Codex Executive Committee	Roma, Italia	nei
6. - 11. Juli	CAC	Codex Alimentarius Commission	Roma, Italia	ja
19. - 23. oktober	CCFL	Codex Committee on Food Labelling	TBA, Canada	ja
7. - 12. november	TFAMR	Task Force on Antimicrobial Resistance	TBA, Sør Korea	ja
16. - 20. november	CCFH	Codex Committee on Food Hygiene	San Diego, USA	ja

Kapittel 3 Vurdering av komitearbeidet i 2020

Codex Executive Committee (CCEXEC)

CCEXEC arbeider på vegne av og innstiller til beslutninger i CAC. Komiteen har også et særskilt ansvar for strategisk planlegging og for saker av prinsipiell betydning for kommisjonen, for eksempel arbeidet med bærekraftsmålene. CCEXEC ledes av CACs chair og co-chairs. Medlemmer er regionale koordinatorene og syv valgte representanter fra regionene. Norge deltar på årets første sesjon i EXEC som rådgiver for Tyskland, siden vår periode gikk ut i 2019.

På kommende sesjon vil regionenes forslag til implementering av den Strategiske planen for 2020 – 2025 bli diskutert. Det viktigste prinsipielle overordnede diskusjonen vil dreie seg om arbeidet med å finne forslag til *veiledning om hvordan situasjoner der det er vanskelig å oppnå konsensus* skal unngås og/eller ikke medføre at arbeid stoppes. Dette har utgangspunkt i mangel på konsensus om MRLer for Zilpaterol Hydrochloride i CCRVDF. På CCRVDF, ble MRLene for dette stoffet holdt på step 4 grunnet manglende konsensus, og EXEC ble bedt om råd. Codex sekretariatet har utarbeidet et bakgrunnsdokument som benyttes for videre diskusjon, som vil dreie rundt følgende prinsipp i prosedyremanualen: *When the situation arises that members of Codex agree on the necessary level of protection of public health but hold differing views about*

⁶ TBA- To be announced

other considerations, members may abstain from acceptance of the relevant standard without necessarily preventing the decision by Codex.

Vi ønsker fra norsk side en veiledning som muliggjør å enten avvise arbeid der det ikke er enighet eller å «ikke akseptere» en standard som er vedtatt. Vi vil argumentere for en grundig og åpen diskusjon om alle muligheter, enten det er forslag til nytt arbeid, arbeid underveis eller arbeid som er i ferd med å avsluttes og at den veiledningen som gis, også reflekteres i relevante kapitler i PM.

Videre kan det være at spørsmålet om å gjenåpne Fiskekomiteén kommer opp. Dette i forbindelse med et utspill fra Filippinene som ønsker å inkludere flere arter i sardinstandarden. Vi må ha en posisjon til denne eventuelle saken.

Alle komiteer har interesse av hvordan deres saker og mer prinsipielle spørsmål behandles i denne komiteen.

Codex Committee on Food Additives (CCFA)

I 2019 ble det enighet om nye noter for å erstatte note 161⁷ for en rekke søtstoff i GSFA⁸en. De nye notene gir mer nøyaktig informasjon om forskjellige bruksområder for søtstoffer, som muliggjorde vedtakelse av grenseverdier for flere søtstoffer. En lignende tilnærming vil bli fulgt for de gjenstående bestemmelsene på sesjonen i 2020. Diskusjonene og løsningene for alternativer til note 161 er relevant for andre komiteer. Dette knyttes også til diskusjonen om *The statement of Principle 4*» i CCEXEC. Arbeidet med nye noter for søtstoff og farger fortsetter i 2020. Her har vi samme posisjon som EU, EU er tungt inne i dette arbeidet.

En annen sak på agendaen er oppdatert informasjon om tilgjengelig data for nitrat og nitritt, vi følger utviklingen av dette punktet og ønsker at JECFA risikovurderer.

Videre foregår arbeidet med harmonisering mellom varestandardene og standarden for tilsetningsstoffer (GSFA) og vi vil måtte gå igjennom og ha oversikt over alt som er gjort med tilsetningsstoffer i fiskevarestandardene.

Vi deltar ikke på sesjonen i år, men vil sende inn innspill på saker av betydning for oss og vi tar kontakt med nettverket vårt for å få disse innspillene vektlagt.

Codex Committee on General Principles (CCGP)

Komiteen har som mandat å diskutere generelle saker, for eksempel risikoanalyse, administrasjon og rutiner/prosedyrer for arbeidet i Codex. Alle diskusjonene i denne komiteen er aktuelle for andre komiteer, som eksempel kan nevnes arbeid kun ved hjelp av korrespondanse, overvåking av bruk av standarder og hvorvidt eksempler skal inkluderes i Codexdokumenter.

Prosedyre for komiteer som jobber via korrespondanse: Det jobbes med å identifisere kriterier for å beslutte hva som egner seg for arbeid via korrespondanse. Det skal også legges frem anbefalinger om eventuelle nødvendige endringer i prosedyrene. Vi har deltatt i denne

⁷ Subject to national legislation of the importing country aimed, in particular at the consistency with Section 3.2 of the Preamble

⁸ Den generelle standarden for tilsetningsstoffer

arbeidsgruppen, da utfallet også vil ha betydning for oss, dersom det foreslås nytt arbeid i Fiskekomiteén (som er sovende, men som ledes av Norge).

Komiteen skal på sesjonen i 2020 også: diskutere overvåking av resultater knyttet til FNs bærekraftsmål, overvåking av bruk av standarder, revidering av prosedyremanualen (format og struktur) og eventuelle revisjoner og endringer av Codextekster.

Codex Committee on Pesticide Residues (CCPR)

Norge og EU har felles regelverk for grenseverdier for rester av plantevernmidler i næringsmidler og fôr. Flere av sakene som diskuteres vil kunne ha direkte betydning for EU regelverket eller aktuelle veiledningsdokumenter fra EU. Norge har sammen med EU reservert oss mot å godta MRLer der EFSA vurderer at det er helsefare. Mattilsynet har ikke anledning til å delta på møtet i 2020, men følger opp eventuelle saker og reservasjonene i CAC sammen med EU.

Codex Committee on Contaminants in Foods (CCCF)

Kadmium i sjokolade: Kadmium i sjokolade: Det forventes diskusjoner om kadmiuminnholdet i sjokolade både med kakaoinnhold under 30% og over. Viktige diskusjonstemaer vil være:

- Geografisk spredning av forekomstdata – stor andel av dataene er fra Europa. I Latin-Amerika er det imidlertid høyt innhold av kadmium i kakaobønner pga naturlig tilstedeværelse i jorda og som igjen gir høy avvisningsprosent ved tidligere foreslåtte ML.
- Proporsjonalitetsprinsippet – i 2018 ble det satt en ML for kadmium i sjokolade med kakaoinnhold på 50%. For de andre kategoriene (sjokoladeprodukter med < 30 % kakaoinnhold, ≥ 30 % til < 50 % kakaoinnhold og kakaopulver med 100 % kakaotørrestoff) er det foreslått å sette ML som er proporsjonalt med allerede fastsatt ML, samtidig som det tas hensyn til avvisningsprosenten. EU har imidlertid sendt et «Codex Circular Letter» til CCCF der de argumenterer for at proporsjonalitetsprinsippet ikke er riktig å bruke for produkter med mindre enn 30% kakao. Dette er produkter (melkesjokolade) som spises av barn – som er en sårbar gruppe.

Videre arbeides det med en «best praksis» for å hindre og redusere kadmium i sjokolade.

Grenseverdier for aflatoksiner (AFT) i kornblandinger (hvete, mais, sorghum og ris) for barn og unge: Dette arbeidet ble godkjent som nytt arbeid i 2019. Til CCCF14 skal en ewg foreslå ML for diskusjon. Det er behov for data som har bedre geografisk spredning og medlemslandene er oppfordret til å sende inn mer data.

Grenseverdier for bly i bestemte kategorier: I CCCF14 var det enighet i kriteriene som var satt for utvelgelsen og prioriteringen av matkategoriene til fastsettelse av ML. Forslaget for nytt arbeid var imidlertid ambisiøst og det er dermed behov for ytterligere prioritering.

Grenseverdier for metylkvikksølv i flere fiskearter: Dette arbeidet er fortsatt på forslagsstadiet, men det er et viktig og prinsipielt arbeid å lage en generell veiledning for dataanalyser for ML-fastsettelse.

VKM har publisert en risikovurdering av kvikksølv i fisk. De har identifisert og risiko rangert fremmedstoffer i mat som grunnlag for Mattilsynets overvåking. VKM skal også oppdatere

nytte- og risikovurderingen av fisk, samt risikovurdere dioksin og dioksinlignende PCB i maten til den norske befolkningen

Codex Committee on Food Import and Export Certification Systems (CCFICS)

Denne komiteen hadde ikke sesjon i 2019, men vi har deltatt i elektroniske arbeidsgrupper mellom sesjonene.

Veiledning om bruk av system ekvivalens: Vi støtter at veiledning for ekvivalensvurderinger har systemfokus, kontra detaljfokus på virksomheter. Vi har vurdert dette arbeidet med metoder for utveksling av informasjon mellom handelspartnere (landnivå) som viktig.

Veiledning om papirløs bruk av elektroniske sertifikater: Vi ønsker etterhvert å ta i bruk elektronisk sertifisering og ser at denne veiledningen kan bidra til økt oppmerksomhet rundt dette i flere importland. Vi ønsker praktisk veiledning, også for situasjoner der noe oppstår underveis med varepartiet.

Veiledning om myndighetenes forhold til frivillig 3. parts sertifisering (vTPA) av næringsmiddelvirksomheter: Vi støtter at veiledningen uttrykker nødvendig fleksibilitet med tanke på at det er ulike tilnæringsmåter. Det er viktig at overordnede prinsipper for nasjonale kontrollsystemer beholdes. Veiledningen skal være forståelig og rette seg mot hvordan myndighetene forholder seg til TPAs.

Matsvindel: I første omgang utføres en omfattende analyse av alle relevante Codextekster. Nytt arbeid vil bli foreslått basert på dette, og det vil også vurderes hvilke definisjoner det er behov for.

Codex Committee on Methods of Analysis and Sampling (CCMAS)

Komiteen utarbeider grunnleggende dokumenter som anvendes av nasjonale myndigheter. Arbeidet i komitéen er viktig for å hindre at trygg mat kastes grunnet feil tolking av analysesvar og uhensiktsmessig prøvetaking. I 2019 deltok Havforskningsinstituttet (HI) for norske myndigheter. Det var tett dialog mellom HI og Mattilsynet både i forkant og etterkant av møtet. I 2020 vil delegasjonen utvides til igjen å inkludere Mattilsynet.

På forrige møte i CAC ble utkastet til ny veileder for måleusikkerhet samt endringer i metodesamlingen godkjent. Revisjonen av metodesamlingen fortsetter nå for meieriprodukter, fett og oljer samt korn og belgfrukter.

Revisjonen av veilederen for prøvetaking har vært etterspurt av blant annet Fiskekomitéen og Norge, og fortsetter i 2020. Revisjonen er viktig siden endringer i prøvetakingsregimet kan få handelsvirkninger.

Norge bør være obs på at EU tidligere har signalisert at de er skeptisk til revisjonen av prøvetakingsveilederen og spesielt verktøyene som utarbeides i denne sammenhengen. Norge støtter flere lands innspill for å beholde kobling til eksisterende standarder for prøvetaking fra f.eks. ISO og at revisjonen fører til forenkling. I tillegg er det viktig for Norge at prøvetaking

blir effektivisert og at utarbeidelsen av prøvetakingsplaner blir risikobasert samt at tre-klasseplaner for prøvetaking for mikrobiologi ikke faller ut av veilederen.

HI er som nasjonalt referanselaboratorium nært knyttet opp mot EU sitt Europeiske nettverk av referanselaboratorier. EU og EUs referanselaboratorier harmoniserer prøvetaking og analysemetoder opp mot avgjørelser i CCMAS. I tillegg har både Mattilsynet og HI tett kontakt med andre nasjonale referanselaboratorier og offentlige laboratorier, samt NMKL som utarbeider standarder for analysemetoder og veiledere innen blant annet prøvetaking.

Det pågår en god del arbeid mellom sesjonene og vi deltar i revisjon av veilederen for prøvetaking. Vi vil etterhvert delta i revisjon av metodesamlingen når arbeidet med fisk og fiskeprodukter starter.

Codex Committee on Residues of Veterinary Drugs in Food (CCRVDF)

Norge og EU følger samme regelverk (EU 470/2009) og har i de fleste tilfellene felles interesser. Stoffer som er både legemidler og plantevernmidler gir utfordringer i regelverket i EU og det arbeides med plasseringen av disse stoffene under den nye kontrollforordningen.

Denne komiteen hadde ingen sesjon i 2019, men vi har deltatt i en elektroniske arbeidsgruppe for ekstrapolering av MRL (til en eller flere arter), inkludert en pilot med aktuelle stoffer for ekstrapolering fra del D i prioriteringslisten (Del D er en liste over stoffer som kan være aktuelle for ekstrapolering av Codex MRLer til andre arter). Det har vært svært liten aktivitet i disse gruppene i 2019.

Fastsettelse av grenseverdier for Zilpaterol hydrochloride: Zilpaterol er en vekstfremmer, dvs den brukes for å øke muskelmasse og få en større slaktevekt på dyr. Norge og EU er imot bruk av denne typen vekstfremmere av hensyn til dyrevelferden, og er derfor imot vedtakelse av globale grenseverdier i Codex. Denne saken er vanskelig og det ble ikke oppnådd konsensus i møtet. CCEXEC er orientert om utfordringene og chair ønsker å bruke tiden frem til neste møte for å se om han kan finne enighet om veien videre. Denne saken tok opp mye tid og ressurser også på CCEXEC og CAC i 2019.

Ekstrapolering av MRL til en eller flere arter (inkludert et pilotarbeid på ekstrapolering av MRL for aktuelle stoffer fra del D av prioriteringslisten). For å gjøre arbeidet med å ekstrapolere en godkjent MRL over til flere arter, har det vært sett på muligheten for å gruppere fisk etter visse kriterier. Komiteen ønsker ikke å gruppere fiskearter, men bruke andre fremgangsmåter for å få flere grenseverdier. Prosedyremanualen ble endret, slik at komiteen nå står friere i forhold til JECFA til å kunne ekstrapolere MRLer mellom arter av fisk. EU leder nå en elektronisk arbeidsgruppe for å utrede videre arbeid med ekstrapolering. Det er viktig for oss at det ikke oppstår unødige handelshindringer i handel med fisk, og globale grenseverdier er nyttige i denne sammenheng. Arbeidet med denne saken har også virkning på arbeidet med å fastsette flere MRLer for landdyr.

Vi vil vurdere om det er behov for å se nærmere på stoffer som er både legemidler, plantevernmidler og biocider.

Codex Alimentarius Commission (CAC)

Kommisjonen er Codex' øverste organ og behandler og godkjenner alle saker fra underliggende komiteer. Norge har deltatt her siden den ble opprettet i 1963. CAC 2020 behandler alle saker fra underkomiteenes møter høsten 2019 og våren 2020.

Møtet i 2019 bar preg av vanskelighetene fra CCRVDF med å finne konsensus om MRLer for stoff som brukes som vekstfremmere, og diskusjoner om hvor og hvordan det kan utarbeides god veiledning for å unngå slike situasjoner i fremtiden. Denne uenigheten preger kommisjonen og skaper et vanskelig samarbeidsklima, det er derfor av stor interesse å finne en god løsning for dette, som kan benyttes også ved senere anledninger.

En annen sak som tok opp mye tid i 2020 var fastsettelse av grenseverdier for kadmium i sjokolade. Det er forventet at denne saken kommer tilbake i 2020 etter behandling i CCCF. Ellers kommer alle saker fra underkomiteene til CAC, etter behandling i CCEXEC.

Vi samarbeider med andre der vi har felles interesser. Når det gjelder EU, har vi informasjonsmøter der vi utveksler posisjoner og diskuterer strategi. Vi er også invitert til EUs formøter under sesjonen.

Codex Committee on Food Hygiene (CCFH)

Retningslinjer for håndtering av matbårne utbrudd: Et veiledningsdokument er utarbeidet og det er generelt bred enighet om innholdet. Noe arbeid, spesielt med vedlegg til dokumentet, gjenstår. Dokumentet blir sendt til godkjenning på step 5. Mattilsynet innhentet også synspunkter fra Folkehelseinstituttet på forslaget som ble lagt fram. Dokumentet er generelt konsistent med hvordan vi jobber med matbårne utbrudd også i Norge.

Retningslinjer for kontroll med Shigatoxinproduserende E. coli (STEC): Det utarbeides en retningslinje som deles inn i en generell del, og med vedlegg for hver av de aktuelle varetypene kjøtt, bladgrønnsaker, rå melk og ost av rå melk og spirer. Kjøtt og bladgrønnsaker vil bli prioritert i første omgang.

Det er enighet om en fremdriftsplan, som strekker seg fram til 2022, hvor siste vedlegg etter planen da skal legges frem. Det er også understreket at ytterligere vitenskapelige råd fra JEMRA er nødvendig for fremdriften i arbeidet. En elektronisk arbeidsgruppe skal jobbe mellom sesjonene, både med generell del og flere av vedleggene. De vil også jobbe videre med å foreslå terminologi og definisjoner. Kommisjonen har bedt EFSA om en risikovurdering på STEC. Der ber de bla om en gjennomgang av ny kunnskap om de sykdomsfremkallende evnene til STEC og av de mikrobiologiske metodene for å finne og karakterisere STEC. EUs referanselaboratorium jobber også med å forbedre eksisterende metoder. EFSA's vurdering ventes trolig i 2020. Kunnskap som kommer fram i denne risikovurderingen vil være nyttig i arbeidet i Codex.

Nytt arbeid om trygg bruk av vann i matproduksjonen: Arbeidet vil bestå i å utarbeide en retningslinje for trygg bruk og gjenbruk av vann i matproduksjonen. Retningslinjen vil kun dekke biologiske farer, men CCCF vil likevel bli orientert om arbeidet. Forslaget sendes til CAC for godkjenning som nytt arbeid. Det ble besluttet å etablere en elektronisk arbeidsgruppe for å legge fram et utkast til neste møte.

Veiledning om håndtering av Matallergener: Arbeidet er ferdigstilt og blir sendt til godkjenning step 8. I koden er alle deler som omhandler føre var merking («kan inneholde spor av») tatt ut. Det kan bli aktuelt å gjenåpne arbeidet når ny informasjon, bla fra CCFL, foreligger.

Diskusjonsnotat om vibrio og om virus: Det skal utarbeides to nye diskusjonsnotat fem til neste møte. Det ene om mulig revisjon av «Guidelines on the Application of General Principles of Food Hygiene to the Control of Pathogenic Vibrio Species in Seafood». Det andre om mulig revisjon av «Guidelines on the Application of General Principles of Food Hygiene to the control of Viruses in Food».

Codex Committee on Food Labelling (CCFL)

Vi deltok på møtet i Canada i mai 2019. Det pågår blant annet et arbeid med prinsipper for etablering av Front Of Pack (FOP) merking, En veiledning om etablering av slike merkeordninger kan være nyttig for myndigheter. Den elektronisk arbeidsgruppen som ble reetablert, ledes av Costa Rica og New Zealand. Pga det nordiske Nøkkelhullsmerket har vi erfaringer å bidra med. Vi deltar også i den elektroniske arbeidsgruppen. om FOP-merking og e-handel. I det pågående arbeidet med matinformasjonsforordningen i Brussel, utarbeides det nå en rapport om mulig harmonisering av forsidemerking i EU. Mattilsynet deltar i arbeidsgruppen hvor saken diskuteres.

Det er startet nytt arbeid med veiledning for internettsalg/e-handel. Arbeidet ledes av UK med Chile, India, Japan og Ghana som co chairs. En ewg er etablert og vi deltar.

Det er flere nye saker som er aktuelle og av interesse for Norge. Eksempelvis merking av allergener som ledes av Australia med UK og USA som co-chairs, og merking av alkoholholdige drikker som ledes av Russland med EU, Ghana, India og Senegal som co-chairs.

I tillegg jobbes det med innovasjon vedr bruk av teknologi i merking og merking av matvarer i sampakning.

Codex Committee on Nutrition and Foods for Special Dietary Uses (CCNFSDU)

Komiteen jobber med standarder for tilskuddsblandinger for eldre spedbarn (6-12 mnd.) og småbarn (12-36 mnd.), veiledning for terapeutiske næringsmidler ved akutt underernæring, referanseverdier for merking av anbefalt inntak av vitaminer og mineraler for barn, vurdering av teknologisk begrunnelse for bruk av tilsetningsstoffer.

I 2019 ble det bestemt å stoppe arbeidet med å etablere en definisjon for «biofortification» og arbeidet med å etablere betingelser for påstanden «fri for transfettsyrer». Komiteen ble enig om å prøve ut en prioriteringsmekanisme ved forslag om nytt arbeid.

Fire foreliggende forslag til nytt arbeid (veiledning om probiotika i næringsmidler og kosttilskudd, veiledning om å etablere ernæringsprofiler, veiledning om berettigelse av ernærings- og helsepåstander, krav til proteintilskudd), og eventuelle nye forslag til nytt arbeid, vil diskuteres ved bruk av denne prioriteringsmekanismen på møtet i 2020.

Standarden for tilskuddsblandinger: Norge har i flere fora, inkludert Verdens helseforsamling, vært veldig opptatt av å støtte opp om ammekoden – og det har vært et fokus under deler av dette revisjonsarbeidet. I 2019 ble det enighet om krav til merking og markedsføring av tilskuddsblandinger som bl.a. ivaretar restriksjoner i ammekoden. Det gjenstår arbeid med definisjonen og navnet på tilskuddsblandinger til småbarn, og en del tekniske bestemmelser - som vil videreføres i en eWG hvor vi bør vurdere deltakelse. Viktige gjenstående punkter er også strukturen til standarden og formuleringen av «forordet». Det er ulike syn i komiteen på hvordan WHO-koden og påfølgende resolusjoner skal refereres i standarden.

Arbeidet med en *veiledning for terapeutiske næringsmidler til behandling av akutt underernæring*, er relevant for en stor norsk aktør.

Arbeidet med *referanseverdier for merking av anbefalt inntak av vitaminer og mineraler for barn* er relevant for forbrukere, og kan få betydning for regelverksutvikling, fordi det ikke er etablert slike referanseverdier i EØS per i dag.

Codex Task Force on Antimicrobial Resistance (TFAMR)

Arbeidet for å unngå utvikling av antimikrobiell resistens (AMR) er viktig. Denne Task Force'n startet sitt arbeid i 2017 og skal være ferdig senest i 2021. Hensikten med arbeidet er å sikre at medlemslandene har den nødvendige veiledningen for å muliggjøre en sammenhengende styring av AMR langs næringskjeden.

Møtet i 2019 var preget av:

- at det fortsatt var utfordrende å bli enige om hovedsakene i Code of Practice, fordi dette var et veldig polarisert og politisk møte,
- fortsatt dårlig fremdrift, som medførte agendapunkt 6 ikke ble diskutert i plenum,
- fortsatt diskusjoner om dokumentene skal gjelde for alle antimikrobielle midler eller bare noen,
- store diskusjoner rundt definisjonen av «medically important antimicrobials»,
- store diskusjoner rundt profylaktisk bruk,
- manglende enighet om at bruken av alle antibiotika som vekstfremmere, skal være forbudt,
- fortsatt uenighet om definisjonen av «therapeutic use»,
- store diskusjoner om definisjonen av «food production environment».

EU har vedtatt et nytt regelverk om bruk av veterinære legemidler som går langt når det gjelder tiltak mot AMR, og dette kan muligens påvirke arbeidet i TFAMR fordi det er mye strengere enn man legger opp til i Codex. Dette regelverket er ennå ikke implementert i Norge. Landbruks- og Matdepartementet (LMD) deltok på møtet i 2019, Mattilsynet deltok ikke. Mattilsynet har dessverre ikke anledning til å delta i 2020, og håper at LMD har anledning til å følge opp dette viktige arbeidet i denne komiteen. Dette gjelder også arbeidet i de elektroniske arbeidsgruppene.

Codex Committee on Fats and Oils (CCFO)

Arbeidet i 2019

En resultatrapport for overvåking av *standarden for fiskeoljer* ble ferdigstilt til møtet i 2019. Norge hadde spilt inn informasjon som tilsa at det ikke er problemer knyttet til den vedtatte

standarden. Det var foreslått at Codex over en periode på fem til ti år fortsetter å følge med på effekten av standarden. Vi var imot dette, men bestemte oss for ikke å delta på møtet, men å bruke kontaktnettet vårt for å påvirke diskusjonen og utfallet. Vi sendte innspill til sesjonen (CRD) og var i tett dialog med Sveits (som har ledet dette arbeidet) og med EU som skulle delta på møtet. Vi tok kontakt med Codex sekretariatet for å forhøre oss om retningen og veien videre, og vi snakket med chair. Det ble i møtet bred støtte for ikke å ha spesielle tiltak knyttet til bruken av standarden og diskusjonen ble avsluttet.

Vi anser vårt engasjement i denne komiteen for avsluttet i denne omgang, men vil følge med på agendaen for neste møte i 2021.